

Bornholmsmodellen

Information till dig som har ett barn som ska börja i förskoleklass till hösten!

På Uppsävjaskolan arbetar vi med Bornholmsmodellen i förskoleklassen. Det är en modell att träna elever att bli språkligt medvetna och läs- och skrivberedda, som utvecklades under 80-talet under ledning av professor Ingvar Lundberg på den danska ön Bornholm, därav namnet. 1994 gav Ingvar Lundberg tillsammans med sitt forskarteam ut det första läromedlet utifrån den här forskningen, och det har använts flitigt i förskolor och skolor.

Vad är språklig medvetenhet?

Språklig medvetenhet är att kunna skilja språkets form från dess innehåll, t.ex. att förstå att tåg är ett kort ord fast föremålet tåg är så stort, att kunna lyssna på språket, hur det låter och hur det är uppbyggt av ord och meningar. *Fonologisk medvetenhet* är en del av språklig medvetenhet och innebär medvetenhet om att språket är uppbyggt av ljud. *Fonemisk medvetenhet* är förmågan att kunna fokusera på och manipulera med fonemen (ljuden) i ord, att byta ut l i sol så det blir sot o.s.v. att höra vilka ljud ett ord består av.

Hur blir eleven läs- och skrivberedd?

Ingvar Lundberg säger att god läsinlärning vilar på fyra punkter:

- Språklig medvetenhet
- Bokstavskunskap
- Gott ordförråd
- Motivation och uppgiftsorientering (koncentration, uppmärksamhet, uthållighet)

I arbetet med Bornholmsmodellen får eleverna träna på språklig medvetenhet i olika former, men också öva på bokstävernas namn och vilket ljud bokstaven representerar.

Hur går det till rent praktiskt?

När ditt barn har gått några veckor i förskoleklass gör vi ett Bornholmstest för att ta reda på hur långt barnet har hunnit i sin utveckling mot språklig medvetenhet. Därefter delar vi in eleverna i mindre grupper efter förkunskaper. Arbetet sker därefter i form av språklekar, cirka 20-25 minuter varje dag under ungefär 75 dagar. Sedan gör vi om samma test och omgrupperar eleverna vid behov. De elever som behöver fler språklekar arbetar med det, och de som har kommit långt i sin utveckling får möjlighet att arbeta med andra delar i den grundläggande läsinläringen.

Hur kan föräldrar underlätta och hjälpa till?

Om du som förälder läser högt mycket och ofta för ditt barn, hjälper du ditt barn i den språkliga utvecklingen. Böcker innehåller en värld som inte är "här och nu", ibland både tillbakablickar och tankar om framtiden. Ett aktivt samspel mellan dig som läsare och barnet som lyssnare, med samtal om händelserna i böckerna, utvecklar barnets ordförråd och språkförståelse.

**Kom gärna och var med på våra Bornholmsstunder och se vad vi gör!
Uppmuntra och beröm ditt barn när du märker framsteg i den
språkliga utvecklingen!**

Lärarna i förskoleklass på Uppsävjaskolan

Källa:

Ingvar Lundberg: Bornholmsmodellen, Natur & Kultur, Stockholm, 2007